

Kiegészítő feladatok 6. o.

Ösvényrajz

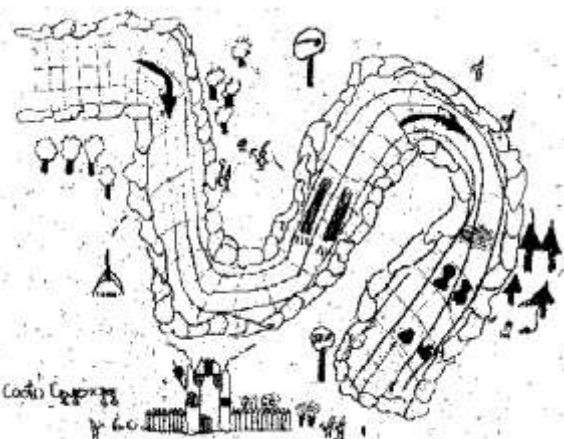
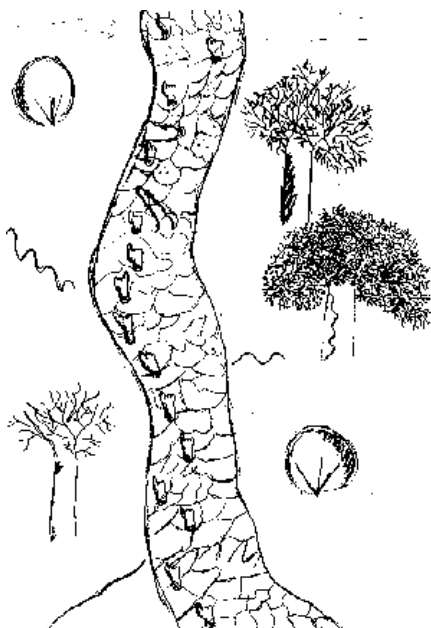
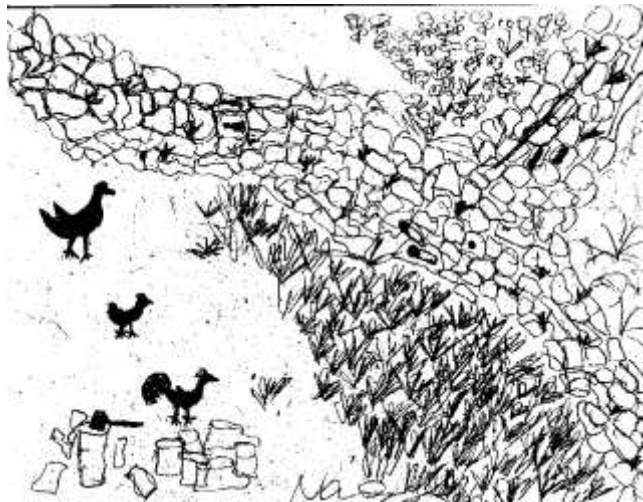
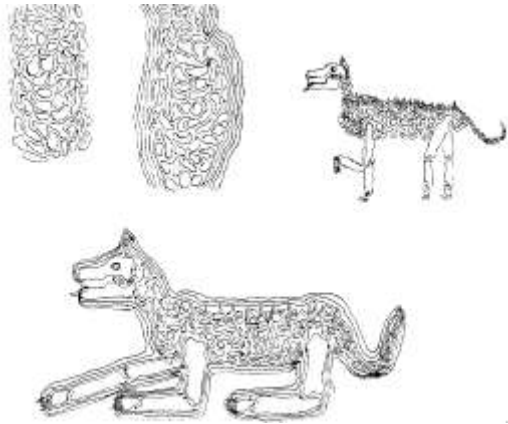
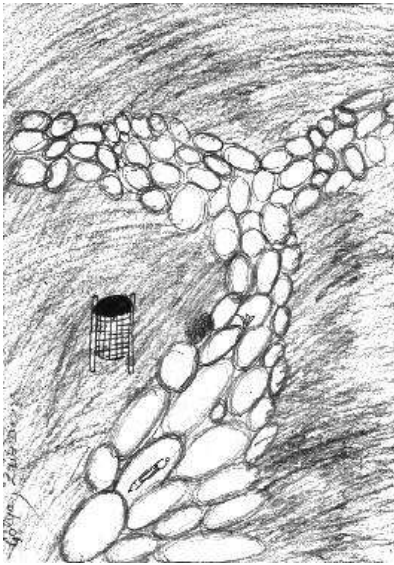
Rajzolunk egy ösvényt, ami szabálytalan kövekből van kirakva.

A kövek alakja lehet változatos, vagy egyetlen alapforma nagyon finom variálása.

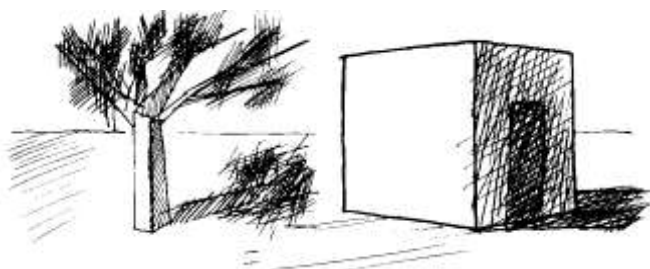
Dolgozhatunk színes vagy egyszínű eszközzel. Használhatunk grafikai felületeket is, vagy csak vonalakat. Az ösvény kitöltheti az egész papírt, vagy kanyarogva húzódhat végig rajta.

Ha kész a rajz, választhatunk:

- Belelátunk valamit a rajzba?
- Kiegészítjük valami ábrázoló jellegű formával? (Ósállat csontváza, vagy a testtakaró pikkelyei, különös fa törzse, különös lény ruhája, stb.)
- Vagy gazdagítjuk az ösvényt tárgyakkal, nyomokkal, amikből egy megtörtént eseményre lehet következtetni? (fedő ráfestéssel vagy új rajz készítésével.)
- Újra rajzoljuk ösvényünket enyhe rálátással, és különös alakokat vonultatunk rajtuk?

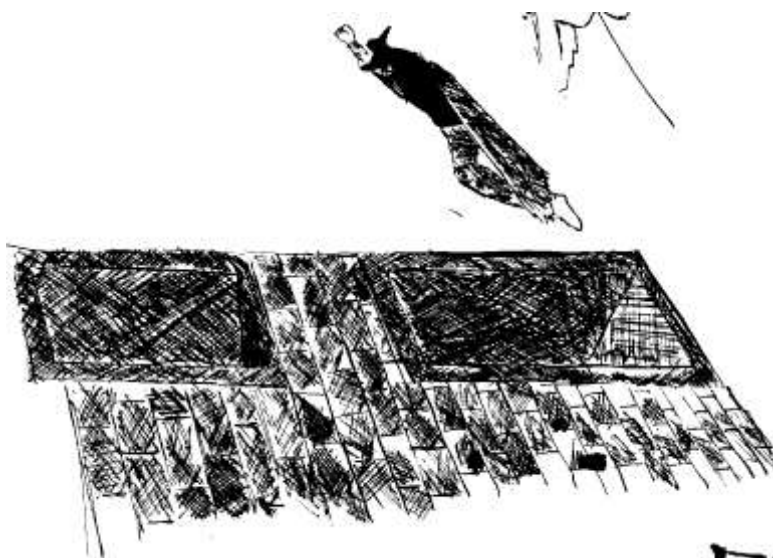
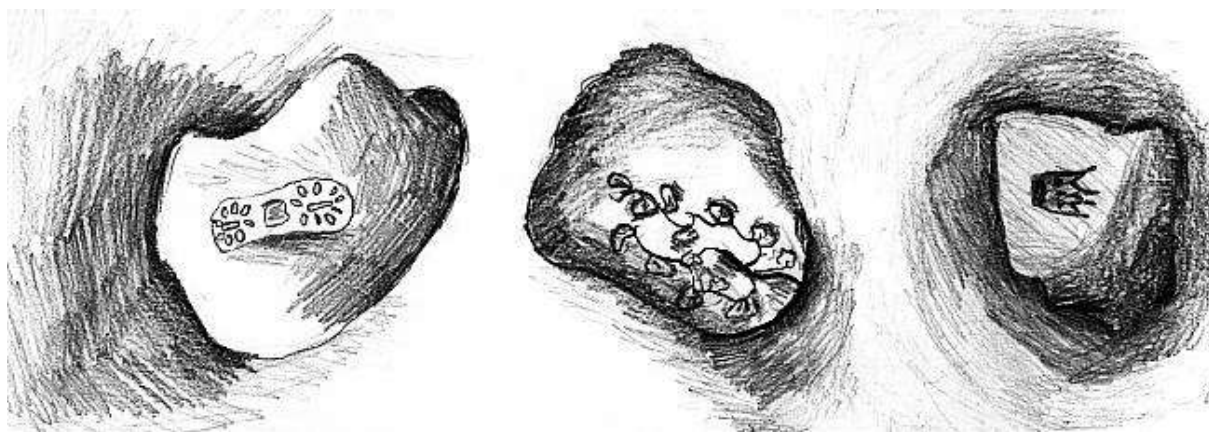
Rajzolás csuklóból

Építs fel úgy egy képet, hogy csak csuklóból rajzolhatsz! Az alkarod mozdulatlanul kell feküdjön a padon.

Így ugyan nem tudsz nagy, lendületes vonalakat feltenni, de apró kis formatömegeket igen pontos vonalkázással láthatsz el.

A kép készülhet egyetlen fogással, kisméretű papírra, vagy több fogással, nagyobb lapra.

Összekapcsolások

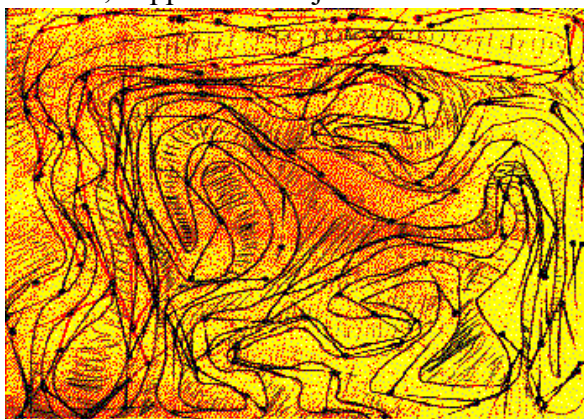
A feladat: minél többféle módot találni két pont, vagy folt összekötésére, összetartozásuk jelzésére.

Összeköthetjük őket különböző jellegű vonalakkal. Melléjük tehetünk különféle jeleket. A foltokat hasonló színűre, vagy grafikai felületűre színezzük, stb. A feladat megoldható egyénileg, és csoportban is. Lezárhatjuk a játékot egy fantáziarajzzal. Kinek mi jutott eszébe a feladatról?

Közös rajz

A csoportos munkának érdekes esete, ha mindenki elhelyez két foltot egy nagy lapon, lehetőleg jó messze egymástól. Mindenki rááll egy zsírkrétával az egyik foltra. Úgy kell eljutnia a másik folthoz, hogy ha lehet, ne keresztezze más vonalát.

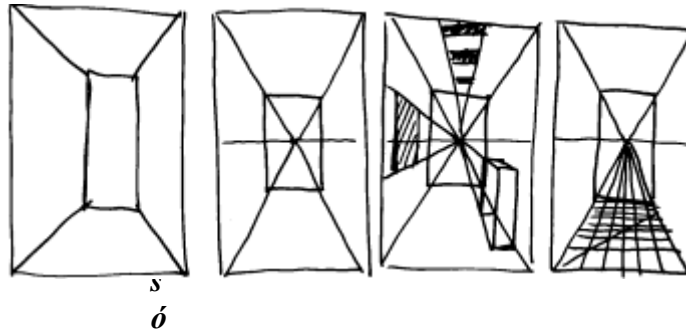
Ha kész, képpé alakíthatjuk

Csillagos ég

A papírra elszórtan felhordott pontok alakuljanak csillagképekké, azaz úgy kössük össze őket, hogy valami figuratív alakzatot adjanak ki. Eközben persze a pontok is átalakíthatók különböző méretű és színű csillagokká.

A tónusozás gyakorlásához használt legegyszerűbb síkmodell néhány vonallal átalakítható egy folyosóvá.

Folyosókat alakítsuk át valami különös, álombeli folyosóvá. Először nagyon halványan a falakat, ablakokat érdemes megrajzolni, majd megtervezni a berendezését. Végül a látható vonalakat felerősítjük. Folyosó helyett ábrázolhatunk felül nyitott síkátort, barlangot, stb.

Történetek a folyosóban.

Rajzolj, vagy fess egy folyosót, ami egészen különös formájú tárgyakkal van berendezve, vagy nem túl érdekes maga a folyosó,

de különös dolgok történnek benne.

Mentőövként pedig: rajzold meg a

folyosót úgy, hogy a különböző

sávokat különböző sötétségűre

tónusozod, vagy színezed.

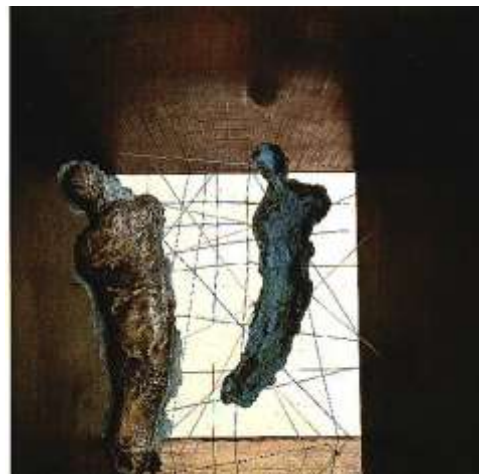
*BDan Flavin: Installáció neoncsövekkel.
Documenta 6. Művészet 78/2*

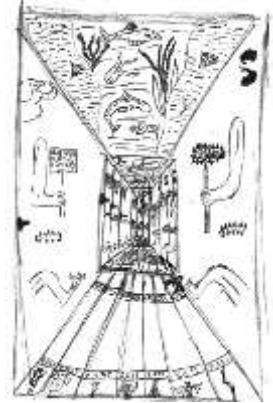
A Mudrák Attila fotója. Fotóművészet 1990/2

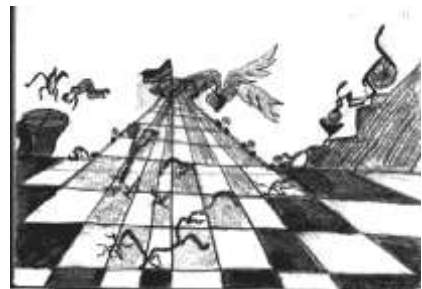
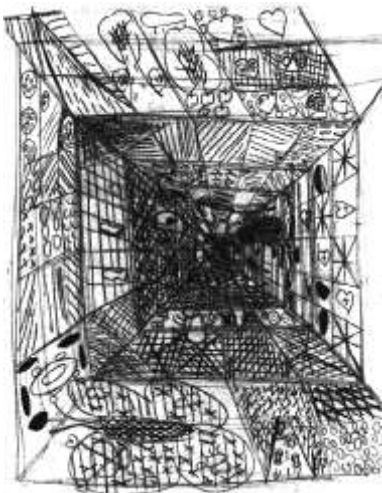
C Féner Tamás fotója. Fotóművészet, 1989/1

*4 Muzsnay Ákos: Egyenes labirintus., Ommage á
Pilinszky. Művészet, 88/7.*

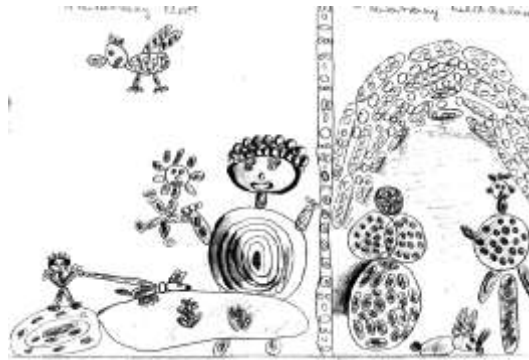

Néhány egyszerű megoldás.

Kompozíciók körre és ellipszisre.

A munka célja lehet minél több körből és ellipsziszből építeni képet, vagy minél érdekesebb képet komponálni.

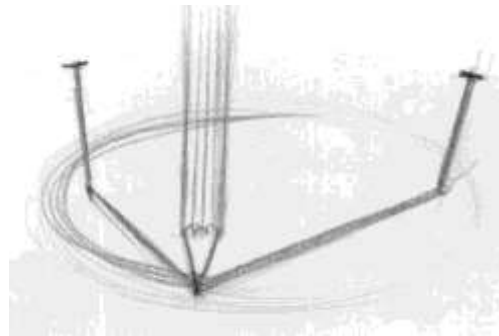
Minél szellemesebben alakítani.

Ellipsziskörző

Inkább csak egy kis játék.

Két rajzszög (még jobb két kisszög, ezen könnyebb áttemelni a cérnát), és egy cérna segítségével ellipsziskörzőt készíthetünk.

1. Próbálgassuk a cérna különböző feszességével rajzolható ellipsziseket.
2. Rajzoljunk néhány ellipszist, majd a megrajzolt ellipsziseket építsük valahogy összefüggő képpé. (A rajzolás előtt nem mondom, mi lesz a feladat.)
3. Az ellipszis rajz mellé próbáljuk megrajzolni a két gombostűt is, vagy a ceruzát tartó kezünket.

Tilalom tábla

A tilalomfa valamit megtiltott. Aztán táblákat szereltek rá. Rajzoljunk különböző táblákat, egymást részben takarva, esetleg átlátszó üvegtáblaként, amik valamit tiltanak. Képpel, vagy szöveggel. A táblákat tónusozzuk különböző színűre. A piktogram tárgykörbe történő bevezetés.

Csőben

Van az udvaron, vagy valahol másutt egy cső. Te képzeld el mekkora, milyen helyzetben. Ebbe belenézünk, és valami nagyon furcsát látunk benne.

Csíkos papírlapok látvány utáni rajza.

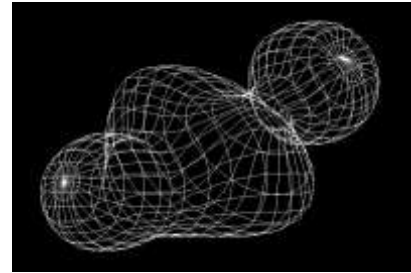
A modelleket is maguk elkészíthetjük hajlítással a pad élén meghúzva. Gépírólapból, amelyre vonalzóval rárajzoltuk a csíkokat, műszaki rajzlapból vagy keményebb átlátszó fóliából. Ügyeljünk, hogy az átlátszatlan lapok csíkozása pontosan fedje egymást a két oldalon. Bonyolultabb modellnél eltérő szint használjunk a két oldalon. A hajtásoknál egyenes éleket is képezhetünk.

Behálózás

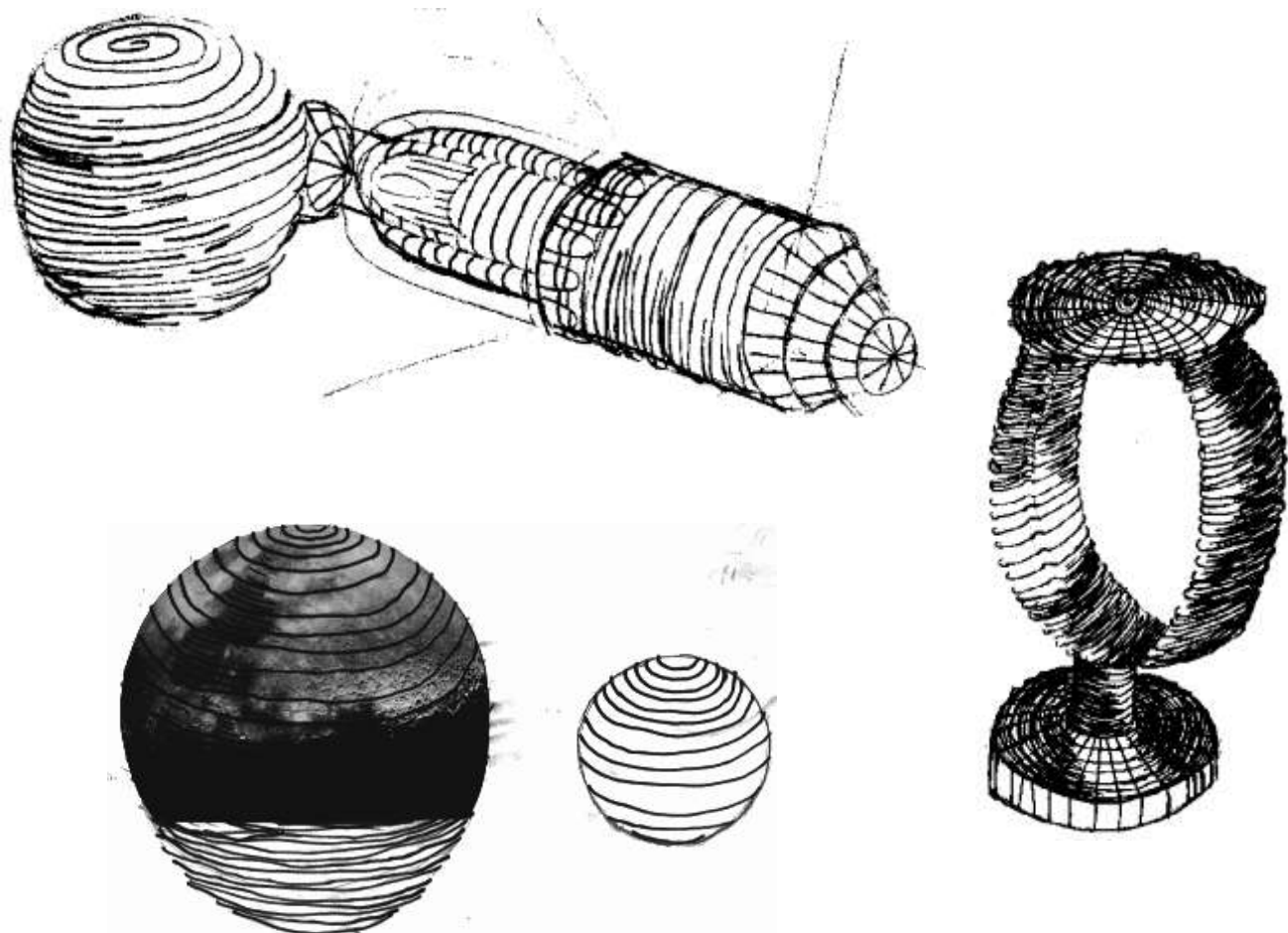
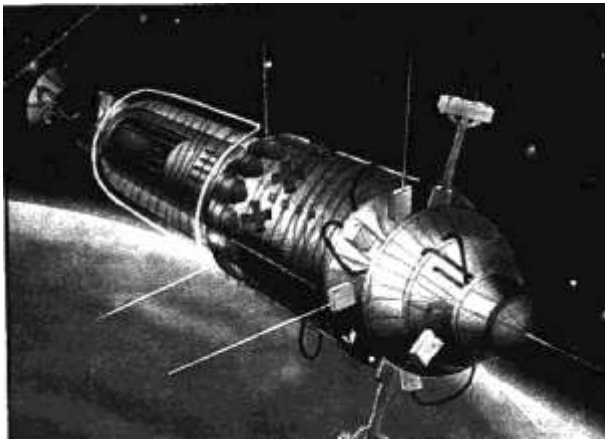
Válasszunk ki egy hengeres, vagy gömbölyű testet ábrázoló fotót, majd kezdjük el behálózni vonalakkal.

Egy 3D Modelling alkalmazás segítheti a feladat megértését.

Alt ctrl Print screennel vágólapra teheted a képet, majd beillesztheted valamelyik képszerkesztő program segítségével. pl. GIMP

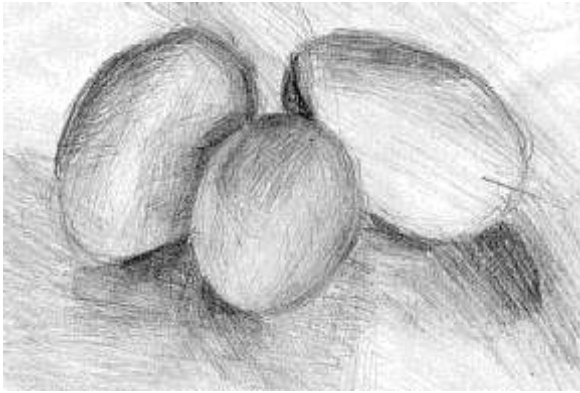
Megrajzolhatjuk ceruzával is a formát, majd a rajztollal történő behálózás után kiradirozzuk a ceruzarajzot.

A tojás

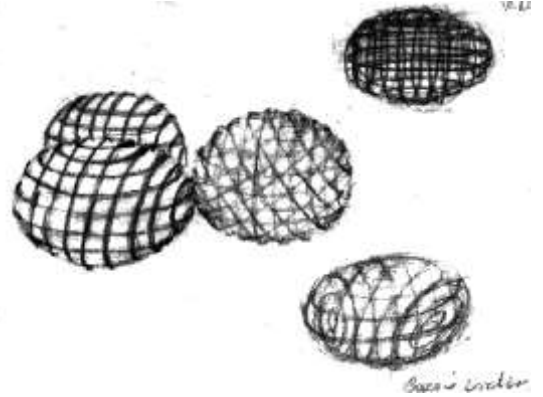
A tojás címszó szabad feldolgozása. Bármit rajzolhatunk, ami valami módon kapcsolatba hozható témánkkal.

Néhány ötlet:

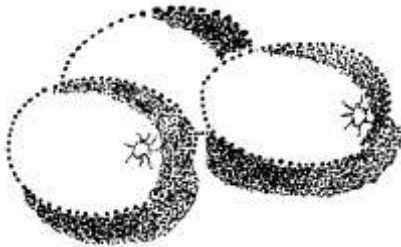
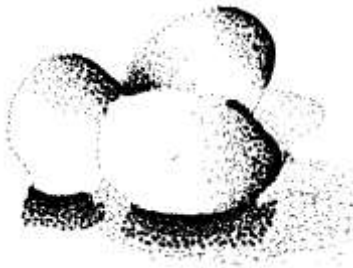

Behálózhatjuk.

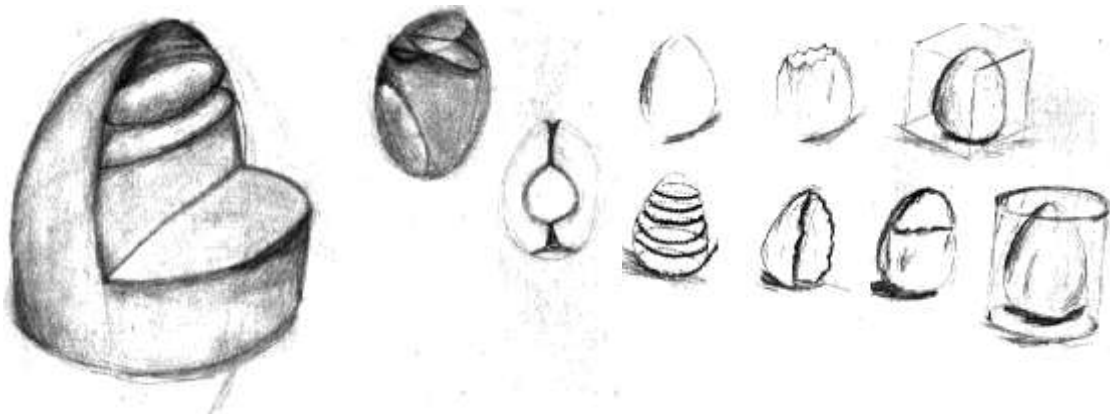
Ábrázolhatunk egy tojás csendéletet.

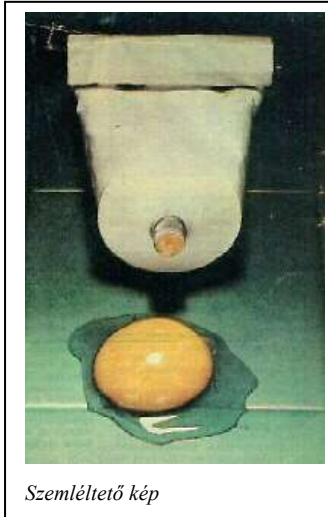
Megrajzolhatjuk a tojást valamelyik raszteres technika segítségével.

Mértani testként kezelhetjük, csonkolhatjuk, továbbépíthetjük.

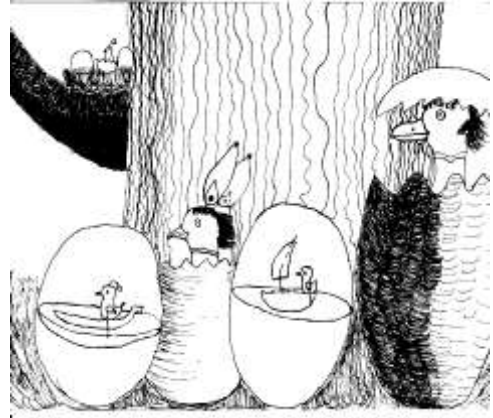

Szemléltető kép

Furcsa tojások

Sárkány bújik ki egy különös tojásból, vagy valami még meglepőbb dolog? Egy történet főszereplője lesz a tojás?

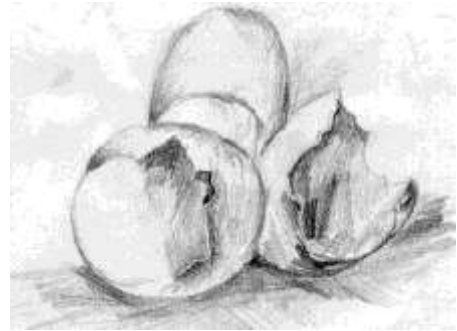

Illusztrációk

Egy verset illusztrálunk, amiben a tojással történik valami.

Rézfüben zöld tojás,
benne Kunkori,
kőrmös karmos sárkány,
Jakab találta ki.
Rézerdőben Jakabbal
Csoszog nagy tarka ló,
Rezi tóban híg réz,
Rezi réten tó.....

/Kiss Anna: Sárkányölő (

A Kalevala első fejezetét is illusztrálhatjuk, ahol egy tojás héjából keletkezik az ég és a föld.

Kitalálhatunk valami világ - keletkezési történetet, és azt illusztráljuk.

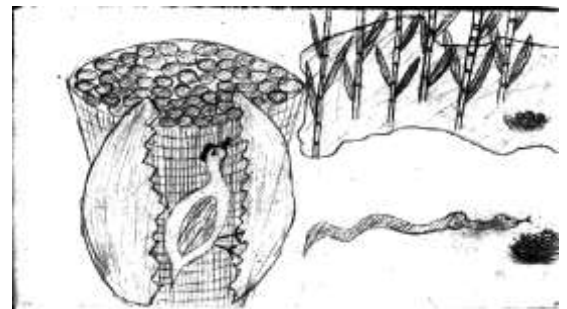
Törött tojások

Törött tojásokat rajzolva érdekes jelenséggel találkozunk. A törésvonalak fehér csíkként jelennek meg egy világosabb és egy sötétebb szürke felület határán. Eleinte nehezen álljuk meg, hogy ne magát a vonalat rajzoljuk meg. (Ami persze már nem teszi lehetővé a fehér vonal kihagyását.) Meg kell tanuljunk a vonalak kihagyásával dolgozni, azaz mindjárt a két szürke felület határvonalát kell meghúznunk.

Tojáséj

Weöres Sándor egyszavas verséről beszélgetünk. A vers a tojáshéj és éj szavak összemontírozásából keletkezik, úgy, hogy egy "h" betűt elnyelünk. A tojás éjsötétjében egy élet készülődik.

Meg lehet rajzolni a tojásba a keletkező lény génállományát, azaz nonfiguratív formákba fogalmazni a jellemét, tulajdonságait.

1.1.1.2.A tükör

Mi minden történhet egy tükör körül?

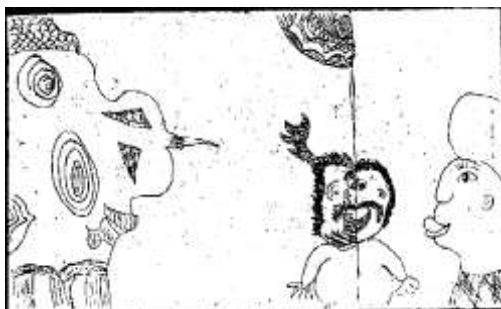
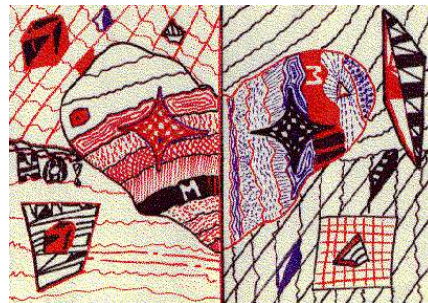
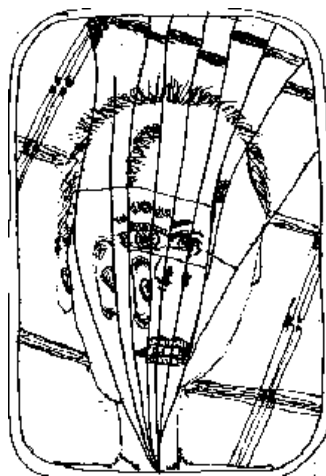
Megrajzolhatjuk, megfesthetjük a játék egyes pillanatait, persze hozzáképzelve pl. az elvarázsolt kastély elvarázsolt lakóit.

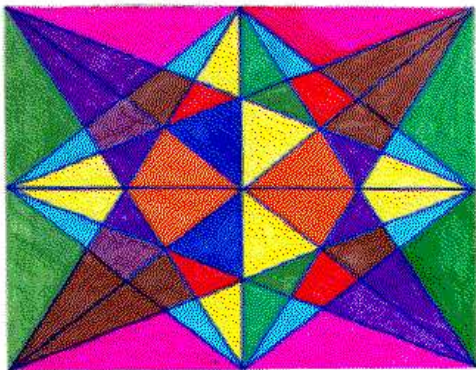
Rajz törött tükörről.

Önarcképet, vagy a terem belső képét rajzolhatjuk meg, ahogyan törött tükörben látjuk.

Készíthetsz különleges fotókat is a tükör segítségével

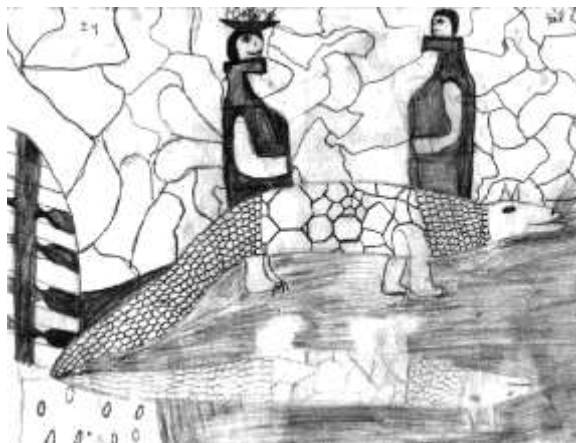

Györe Zoltán tanítványának munkája

Vízben tükröződés Gevicsér Gyula tanítványának munkája. (Széchenyi Városrészi Művészeti Iskola, Kecskemét.)

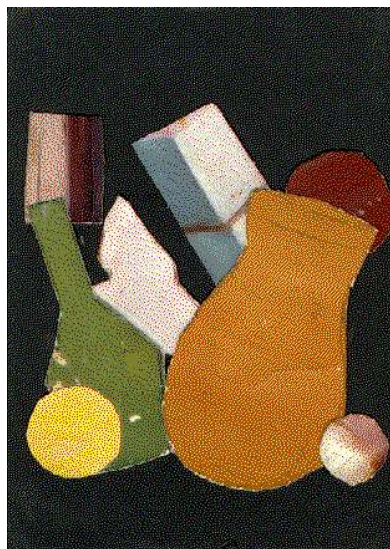

majd

laborban montírozhatunk belőlük.

Kollázs

Vágjuk ki jeleinket színes papírokból. Ha igazán igényesen akarunk dolgozni, akkor előzőleg magunk festünk meg papírokat, harmonizáló színekből. Azután a Színespapír készletet használjuk, majd mindenféle újságlapokat, számkártyákat, stb. A kollázsnál csak a képi egyensúlyra ügyelünk, az ábrázoló jellegű fotókivágások majd később jönnek. Igazából nem

technikai, mint inkább kompozíciós problémákat vet fel, nagyon jó átvezetés a montázshoz.

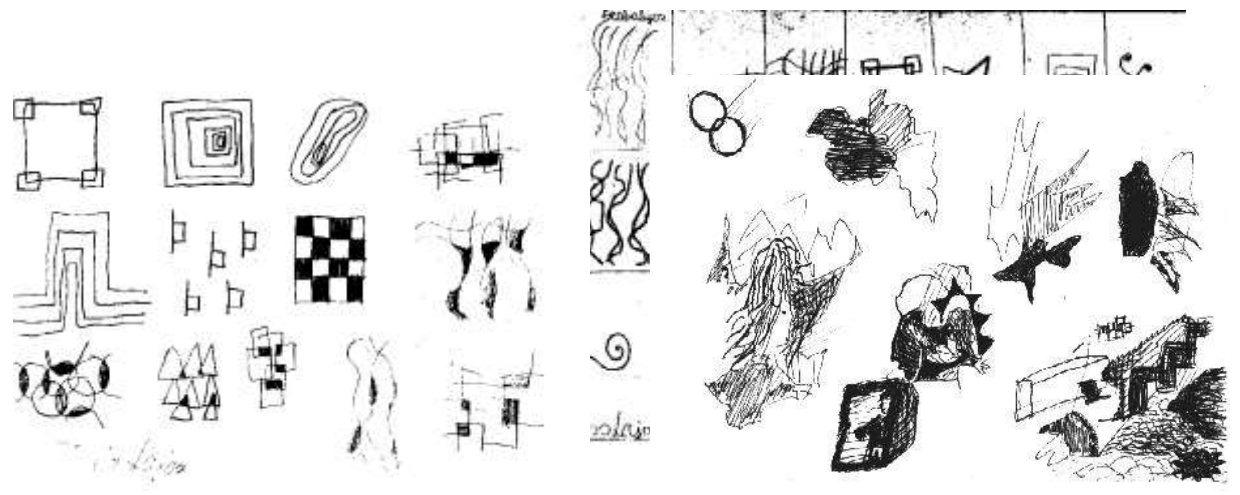
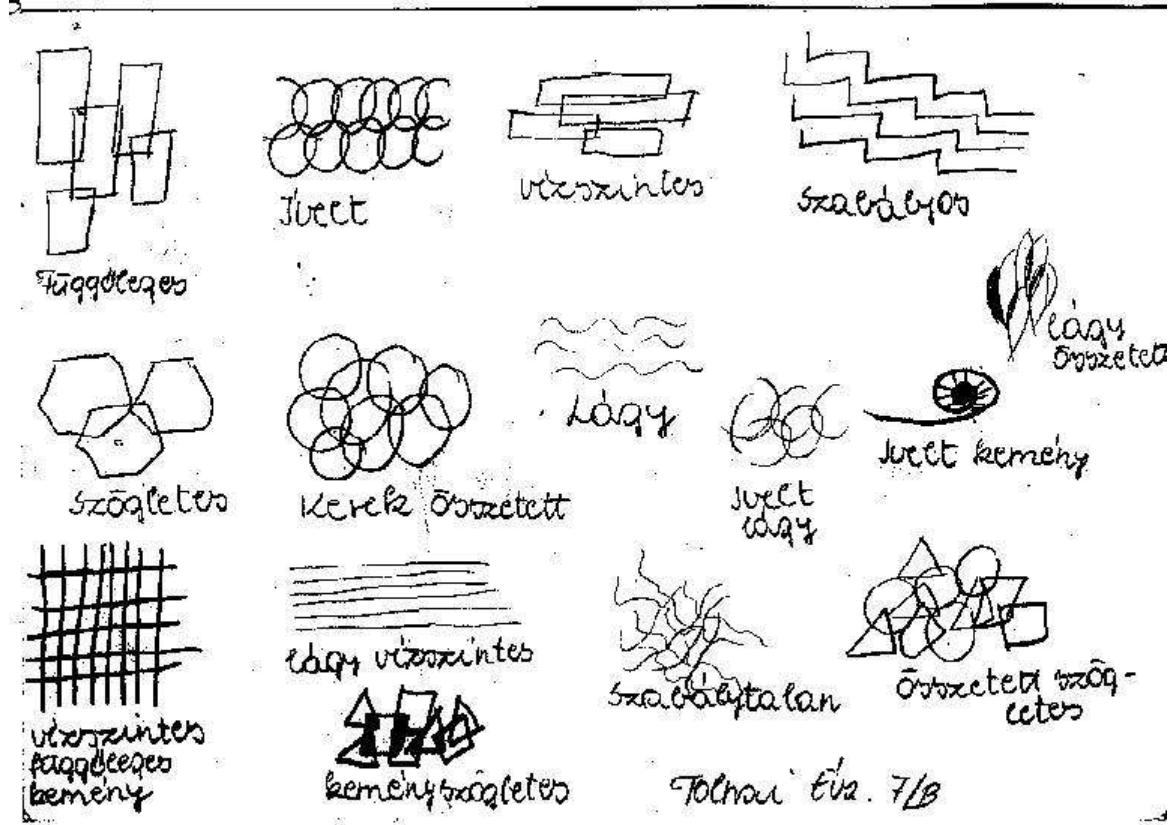
Ha korábban már foglalkoztunk kollázssal, akkor itt egészen szokatlan, merész anyagfelhasználásig mehetünk el.

- Egy hulladék kollázs 1

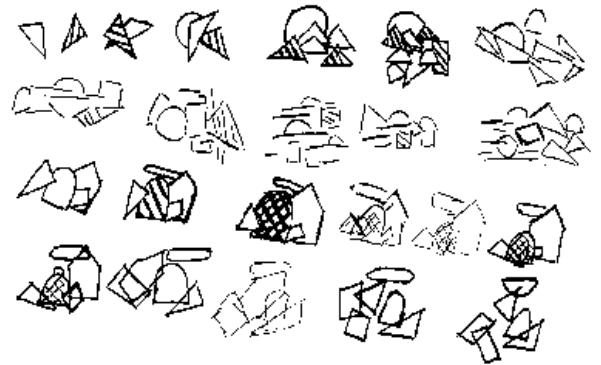
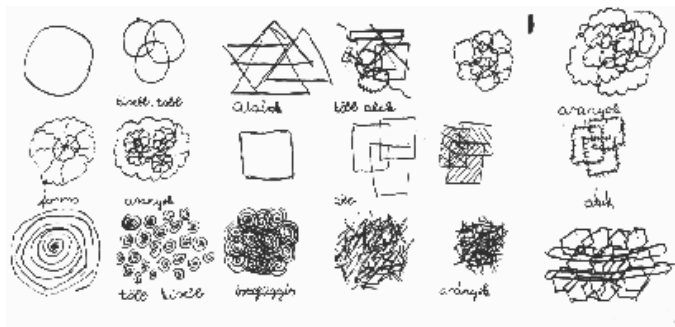
1.1.1.3. Jel karakter tábla

Keress karakteresen különböző foltokat, vonalakat!

Rajzoljatok fel magatoknak egy alapformát, aztán próbáljatok meg ebből minél többféle másodlagos formát származtatni. Akkor lesz legkönnyebb a munkátok, ha kis lépésekkel haladtok. A formaváltozás lényegét jegyezd a rajz mellé!

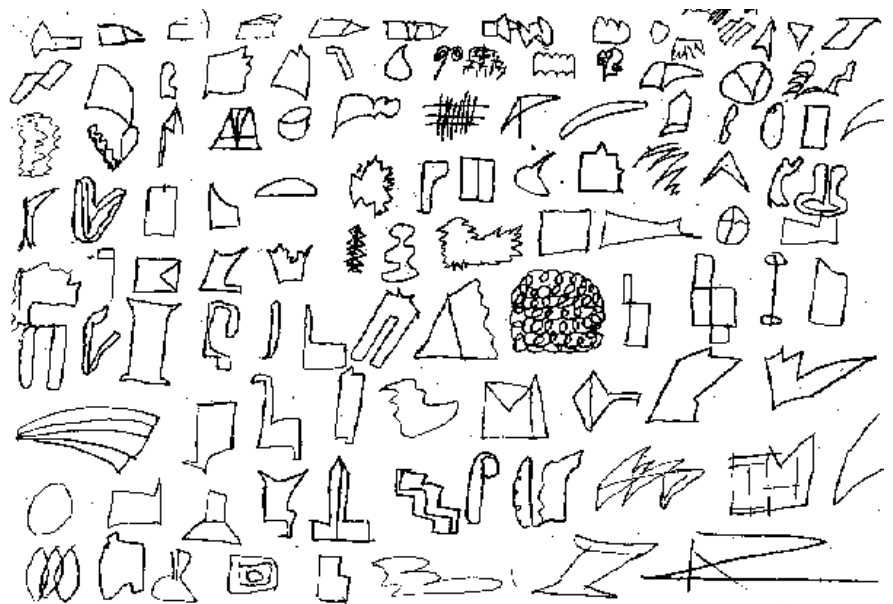
Felteszünk lap közepére egy alapformát, körbe vesszük egy-egy változattal, majd ezeket is tovább variáljuk.

Ehhez kijelölhetjük a fejlesztés irányait. Szögletes, ívelt, szabályos, szabálytalan, lendületes, bizonytalan, stb.

Leggyakoribb formajegyek:

Szabályos	szabálytalan
szögletes	ívelt
egy forma	összetett
forma	
homogén	heterogén
lendületes	bizonytalan
finom	durva
zárt	nyitott
súlyos	lebegő
tömör	áttört

Befejezésül készítsünk nonfiguratív, vagy nonfiguratívból figuratívba tartó kompozíciókat a jelekből, az alábbi szabályok betartásával:

Csak a papíron levő jeleket lehet használni.

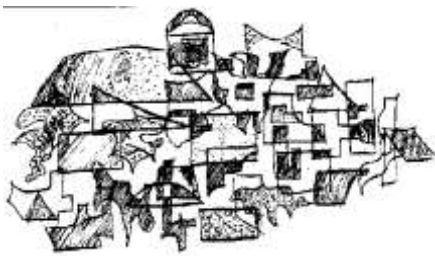
A jeleket pontosan kell felmásolni, csak nagyítás, kicsinyítés, elforgatás, többszörözés, takarással történő formaváltozás, faktúra - tónusváltoztatás és egymásba illesztés engedélyezett.

A képalkotás lehet szabad, esetleg támpontként segédcímeket adhatunk. Különös város, különös élőlény, stb.

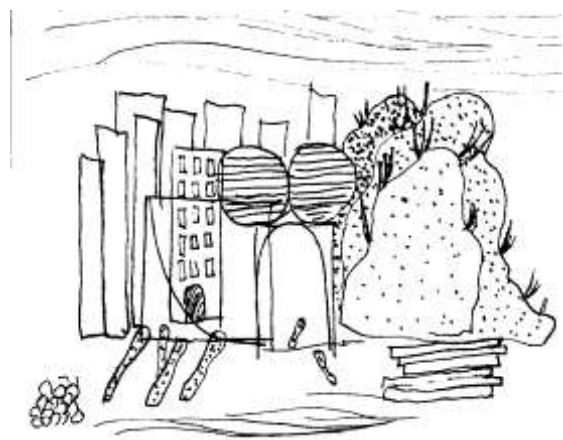

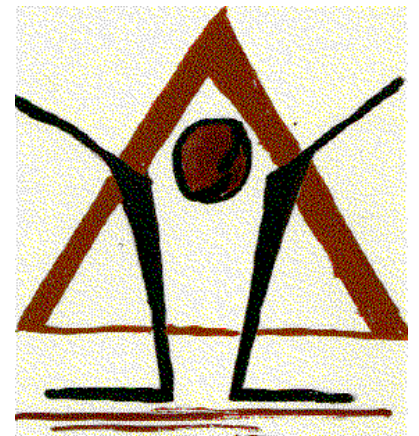
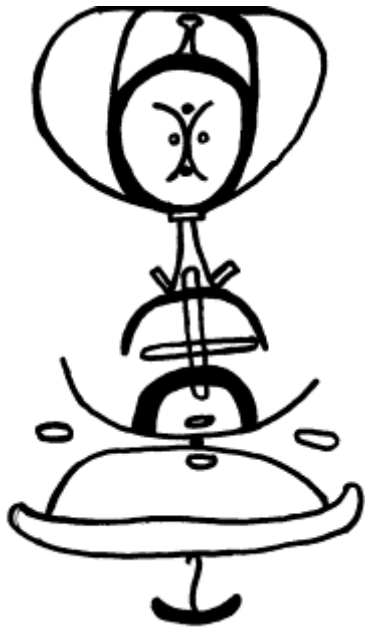
Készülhet variációs sorozat egyetlen jelre, főleg ha már megtartottuk a változatok óráát, vagy épp annak előkészítéseként.

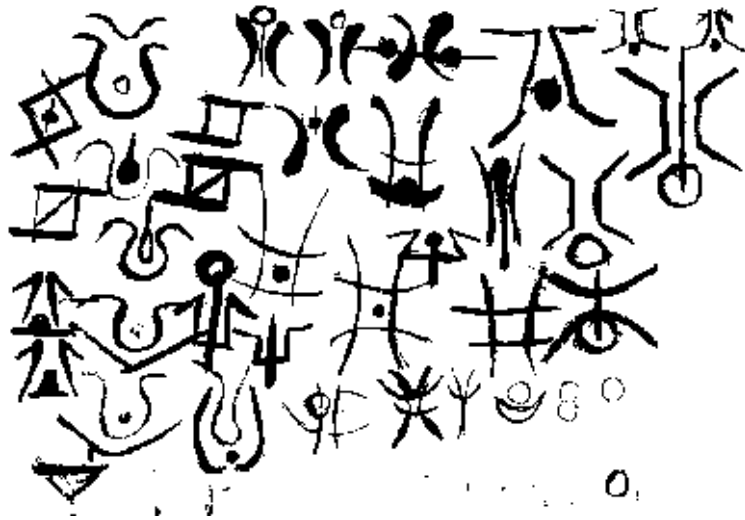
Egy sorozat képei. Gyűjtőlap variációk.

és

A megtalált jelekből készülhetnek térkompozíciók, vagy ékszerek is.
Szép alakú lapos kövekre festhetjük vékony retus ecsettel a jeleket. Akrilt célszerű használni.
A megfestett kő csúcsára drótból, vagy vékony fémlemezről hajlított foglalatot ragasztunk, bőrszíjra fűzzük.
Hőre keményedő gyurmából mintázhatunk ékszereket.
Kis kagylókba festhetjük jeleinket.
A művészeti iskola makett műhelyében fa ékszerek készültek.

Kompozíció növények látvány utáni rajzából kiindulva. (Boros Anikó diplomamunkája alapján1.)

Rajzoljunk növényi formákat. Gesztenye, levelek.

Kiemelhetünk egyes elemeket. Megsokszorozhatjuk őket. Átrendezhetjük az elemeket.

Emeljük ki a forma jellegzetes szerkezeti elemeit!

A fűt középről szétágazó szára, a gömbök egymásba épülő körei, a rekesszel kettéválasztott héj, a levelek sugarai, stb.

Számazzunk az eredeti motívumokból másodlagos, leegyszerűsített, vagy gazdagított formákat.

Rakjuk rá ezeket a vázszerkezetre.

Vagy szabadon alakítsuk.

Keressünk további hasonlatokat, készítsünk változatokat a témára.

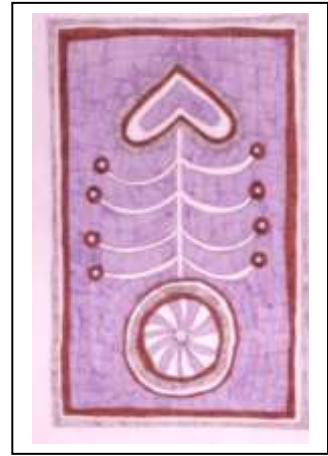
Próbáljunk meg különféle gondolatokat, hangulatokat megfogalmazni, ugyanazon motívumkörben.

Néhány kép a diplomamunkából

---

¹ A szombathelyi Tanárképző Főiskolán készítette valamikor az 1990-es évek derekán.

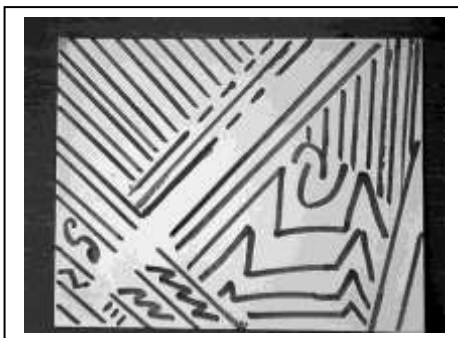
A vonal

Vonalak húzása különböző vonalképző eszközökkel.

(Golyóstoll, ceruza, rajztoll, nádtoll, stb.)

Vonalkarakterek

(Lendületes, bizonytalan, finom, durva, stb.)

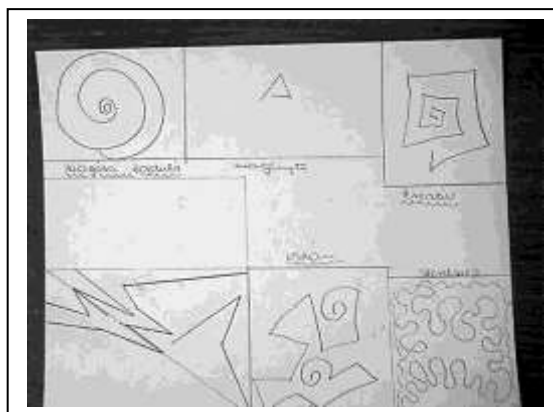
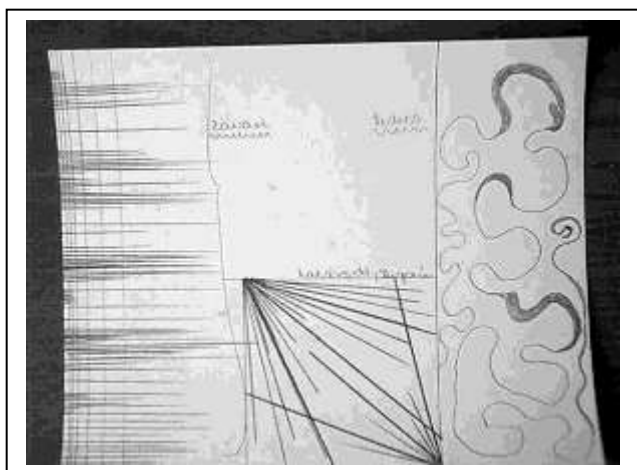

Keressünk különböző karakterű vonalakat!

Érzelmek.

Próbáljunk meg a vonalakkal érzelmeket kifejezni. (Esetleg zenére.)

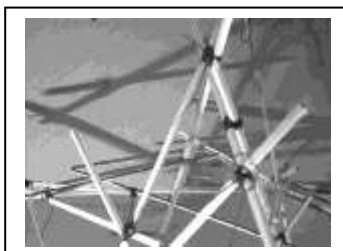
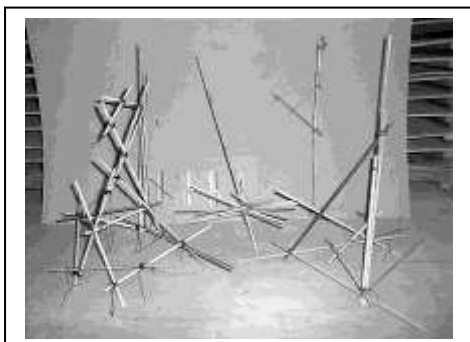

Próbáljunk meg nonfiguratív vagy figuratív kompozíciókat építeni, a vonalak néhol persze foltá zárulnak, de próbáljuk elkerülni,

korlátozni.

Térkonstrukciók

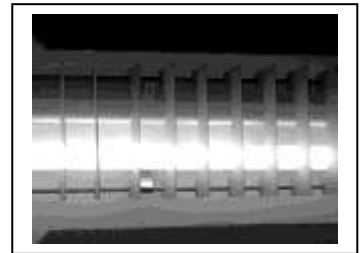
Térbeli kompozíciókban is megpróbálhatjuk mindezeket, pálcika, vagy drót plastikákkal.

Árnyékfotók. A konstrukciók alaplapra vetülő árnyékát fényképezve újabb vonalkompozíciókat kapunk.

A vonal mint fotótéma.

Keressünk az iskolában vonalas fotótémákat! A téma lehet természetes, és mesterségesen alakított látvány.

Várszegi Tibor: Hírnökök

Vonalak mesélik

Kiadhatjuk a feladatot szabad képalkotó munkaként, vagy pl. egy fotó előzményeinek és/vagy következményeinek megalkotásaként szabad technikával egy képben – plasztikában, előadásban vagy sorozatban.

Kompozíció vázának újraalkotása

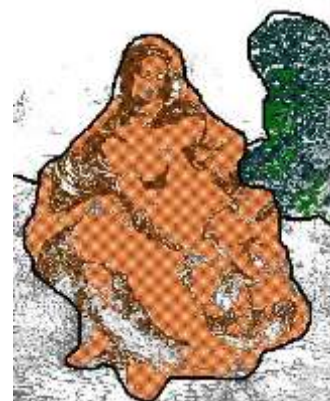
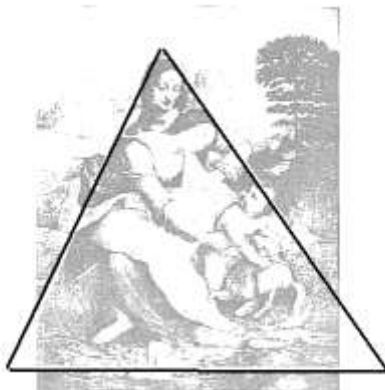
Az elemzések készülhetnek egyénileg, vagy közös munkával. Utóbbi esetben felrajzszögeznek a vetítőtáblára annyi fehér papírlapot, ahány képet elemezni szeretnénk. Kivetítem az első képet, a papírra megrajzoljuk a kompozíció szerkezetét.

Ezek az elemzések természetesen nagyon sok szubjektív elemet alkalmaznak, egy-egy képnek többféle értelmezése is lehetséges.

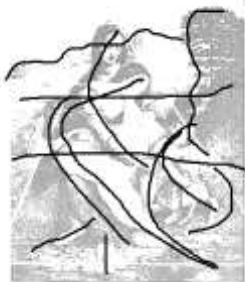
részletességgel.

Elemezhetjük a kompozíció fő tömegeit, szabályos vagy szabálytalan

formákkal, különböző

D Vagy a kép erővonalait

Ezután élőképen hozzuk létre ugyanezt a kompozíciós szerkezetet.

Az élőképet megmozdíthatjuk, lassú mozgással átrendezzük a kompozíciót (zenére (majd a végén visszatérünk az eredeti beálláshoz).

A következő lépésben tárgyakat, eszközöket is használunk.

Papírgyűrűssel is előállítjuk, majd talált tárgy kompozíciókat készítünk.

A kompozíciókról fotók, illetve video felvételek készülnek .

Úgy is megtarthatjuk az órát, hogy minden csoport más technikával próbálkozik, és óra végén egy kiállításon mutatják be a munkáikat.

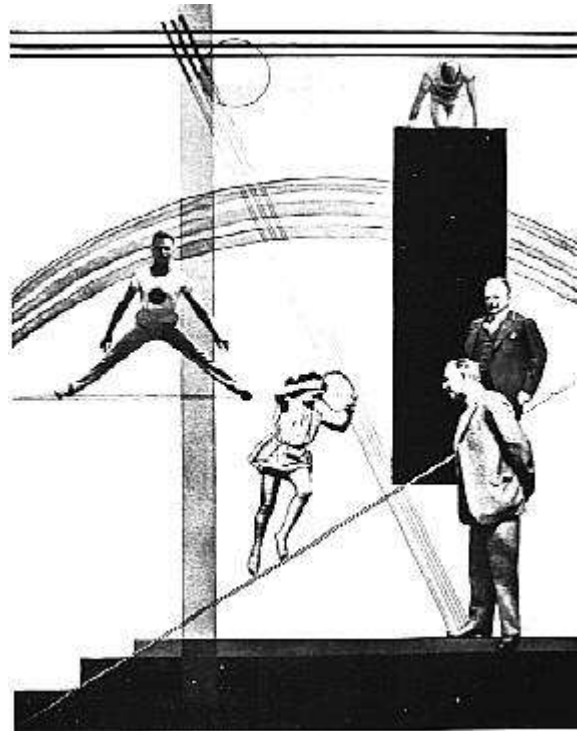

20 Fekete Balázs - Várnagy Tibor: Siralomház. Hazám - Hazám sorozat. II. Stúdió 86 katalógus.

Esztergály Keve: Nomád nemzedék

Moholy-Nagy: Cirkusz és varietéplakát

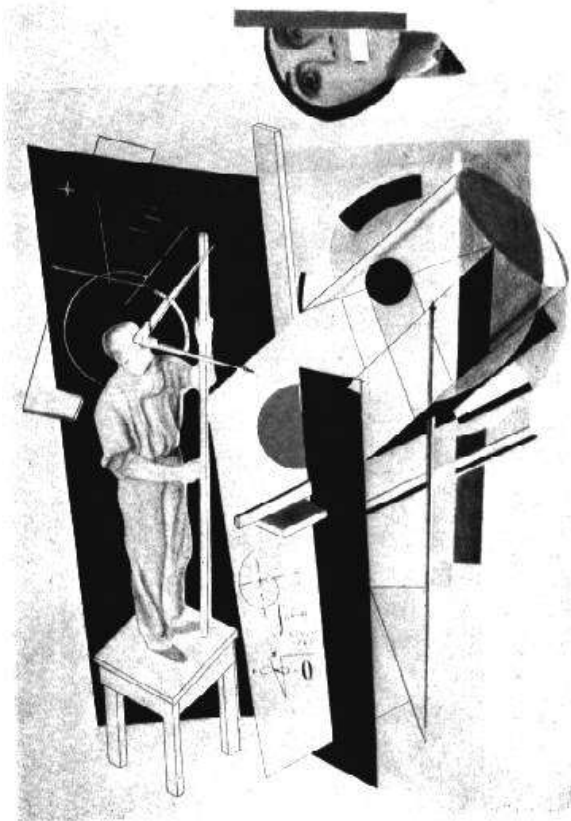

A montázs

Moholy Nagy: Militarizmus

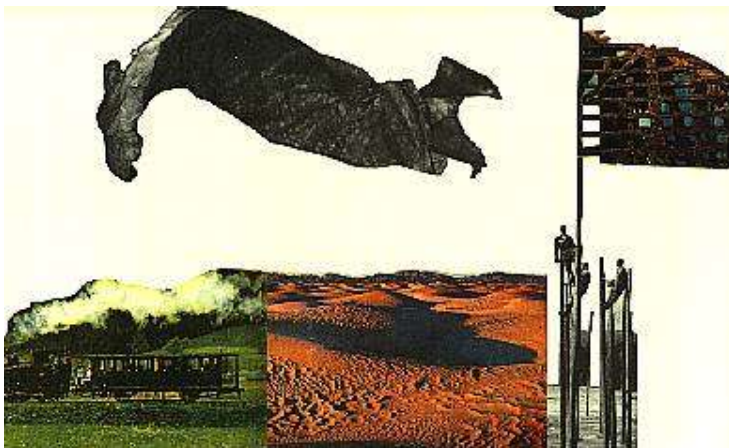
Bálint Endre: A rossz pásztor és az anyák gyásza 1959

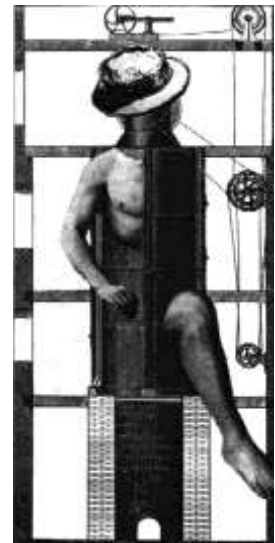
Liszickij: Tatlin szerkeszt

E A tematikus montázstól a kollázshoz közelítő munka. Citroen/Bauhaus: A város.

Bálint Endre: Vonattal ki a világból 1959
Egy formai hasonlóságból indul ki, a vonat füstje a sivatag dombjaiban folytatódik.
Vigyázat, ha ez az elem hiányozna, képeslap gyűjtemény lenne!

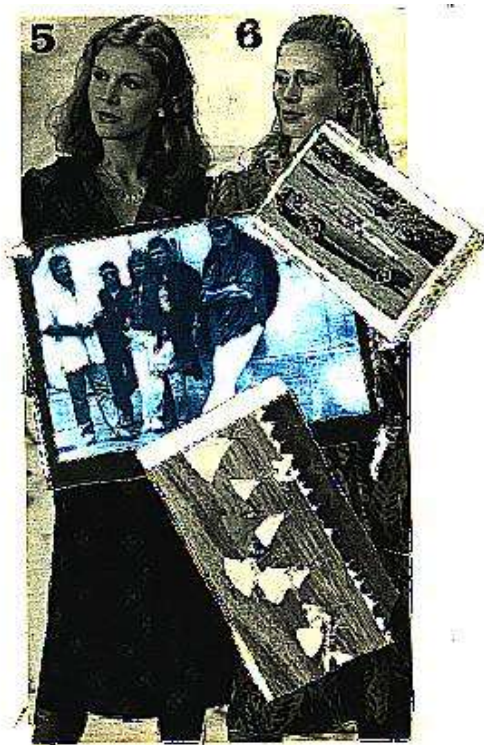
F Országh Lili: Nyomat kollázs

A kollázs kubista találmány, a képre ragasztott anyagok, fotó darabok formai tulajdonságaik miatt kerülnek oda, míg a montázs inkább asszociációk révén, azaz tartalmi tulajdonságok szerint szerveződik, persze a két módszer között nincs éles határ.

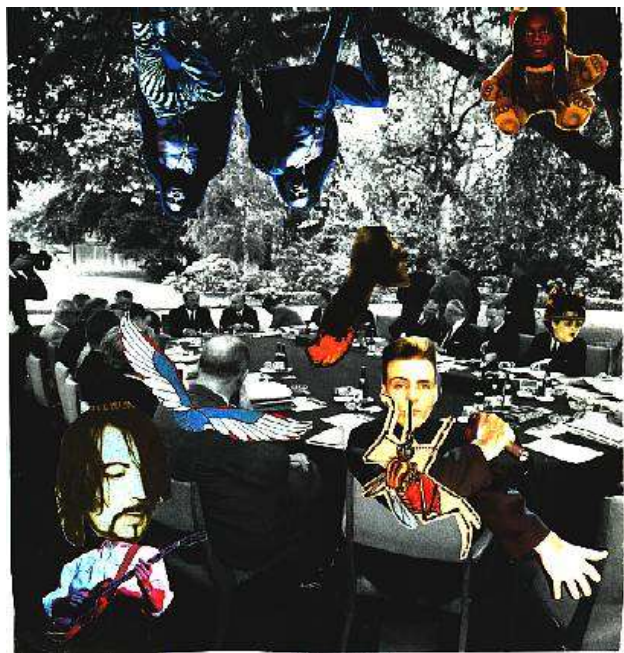
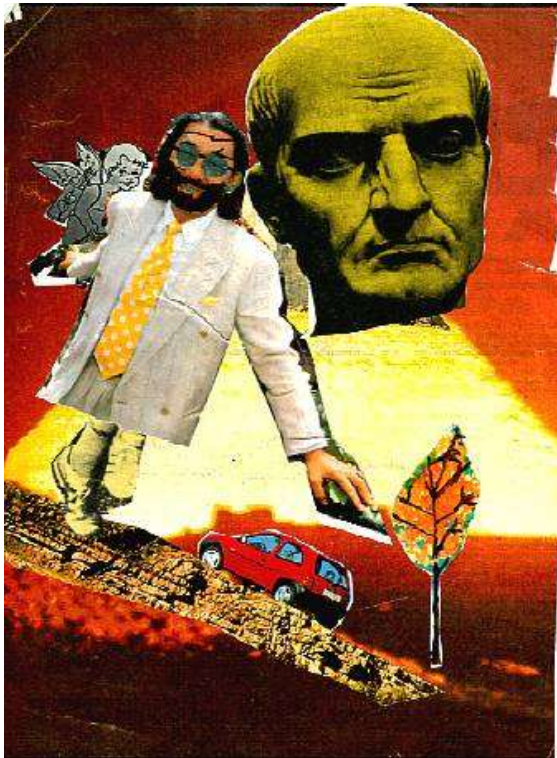
Montázsunkat a szabad képzettársítás módszerével állítjuk össze, tehát nem törekszünk tematikus montázsokra. Ilyenkor ugyanis a téma már megköti a kezünket. Feladatunk: izgalmas tömeg-elrendezésű kompozíciókat alkotni. A kivágás előtt érdemes megnézni a kép hátoldalát, hátha az még jobb.

- Kiválaszthatunk egy képet, amit háttérként használunk, és elé rendezzük a kompozíciót. A kiválasztott kép lehet figuratív, vagy egy nagyobb kép érdekes faktúrájú részlete.
- Több képből is montírozhatjuk a hátteret.
- Használhatunk fehér hátteret is.
- Használjuk az eddig tanult kompozíciós módszereket! (A nagy háttérfoltokból induló építkezést, vagy a kompozíciós vonalakra rendeződő formákat.)

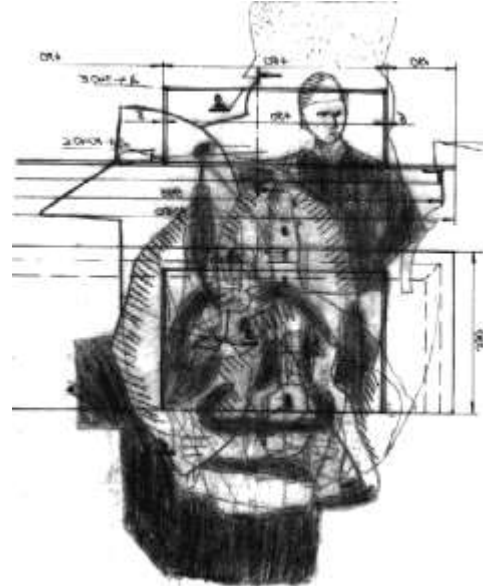
Ami szinte biztosan unalmas képet eredményez: a képeslapgyűjtés. Azt nevezzük így, amikor szépen egymás mellé ragasztgatunk különböző képeket.

A másik biztos út az unalomhoz a tematikus montázs. Környezetvédelem. Állatok, stb. Természetesen lehet tematikus montázsokat készíteni, de azért nagyon meg kell dolgozni, erre nem elég két óra.

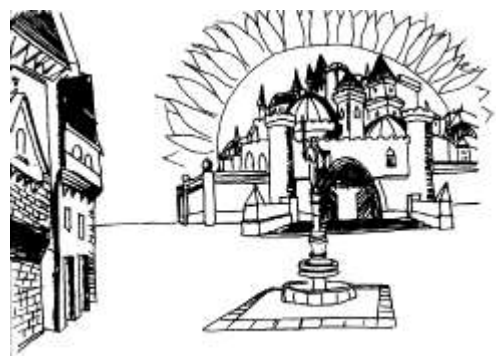

Pauz montázs

Ha olyan könyvekből szeretnénk fotókat használni, amelyeket sajnálunk szétvágni, akkor pauz papírra szedjük össze a montázs motívumait. A munkát befejezhetjük a pauzon is, vagy átdörzsölhetjük valami lapos tárggyal (kanál, vésőnyél, stb.) egy fehér papírra, és itt fejezhetjük be a munkát. Megint más hatást ad, ha fénymásolóval visszük át a rajzot egy fehér lapra. Üres pauz mellett leselejtezett műszaki rajzokat is szoktunk használni. Ki is színezhetjük.

Szántó Sarolta 8. o.

GLados Emil 8. o.

Térbeli montázsok

Montázsainkat elkészíthetjük térben is, egy doboz oldalfalaira, belsejébe rendezve. Maga a doboztér műfaja a montázshoz, művészkönyvhöz hasonlóan szinte önmagában is teljes képzőművészeti világ, alkalmas technikaként sok feladatnál bevethető. A doboztér felülről megvilágítható.

A mellékelt képek a Bárka Színházban működő, Ungváry Fanny vezette gyermekkörtől valók.

Változatok

Jó játékot játszhatunk egy képzőművészeti albumból kimásolt képpel. A játék célja a sablonoktól történő elszakadás, a későbbi tematikus feladatokhoz történő vázlatozás szokásának kiépítése.

- Mindenki olyan képet válasszon, ami tetszik neki.
- Aminek viszonylag pontos lemásolása nem haladja meg az erejét,
- és aminek el tudja képzelni a változatait.

A mai óra feladata ugyanis az lesz, hogy másolatunkhoz változatokat készítsünk.

Van Gogh: Az arles-i hálószoba. 1888. Dávid Katalin: Van Gogh. Corvina, 1973.

Ugyanez Roy Lichtenstein átfogalmazásában. ?

Orosz István. Hommage á El Greco

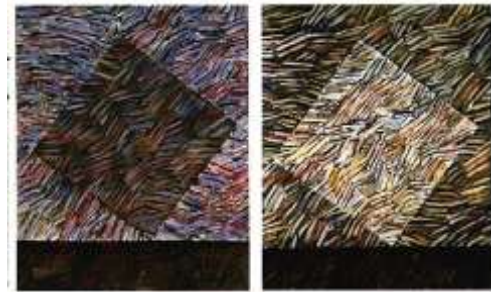

Mácsai István: Téli vadászat. Brueghel alakjait emelte át más környezetbe.

Idős Pieter Brueghel: Téli vadászat.

37 Hajdú László: Utazás (Részlet u. 89.)

Andy Warhol: Marilyn Monroe. Színváltozat

46 Helényi Károly: Tandem.

MRS MANET entertains in the garden

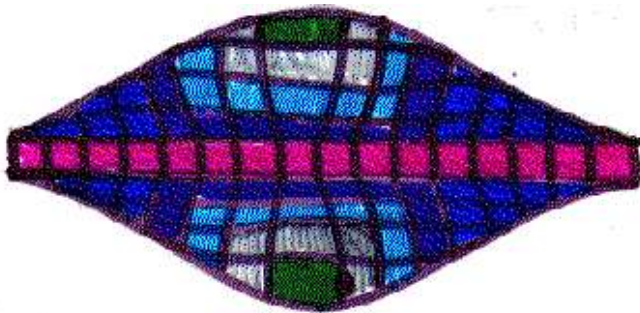
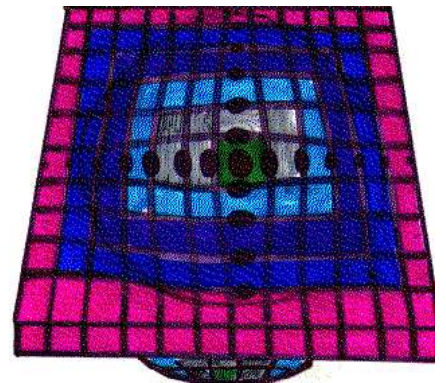
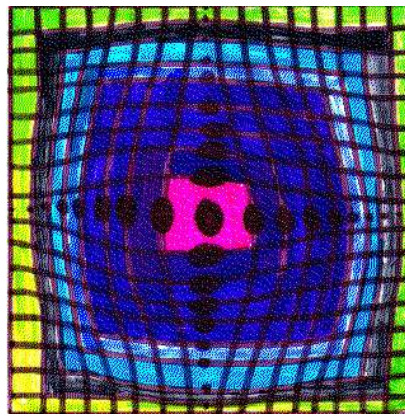
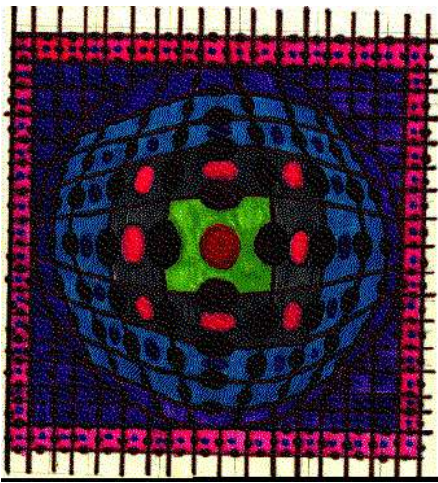

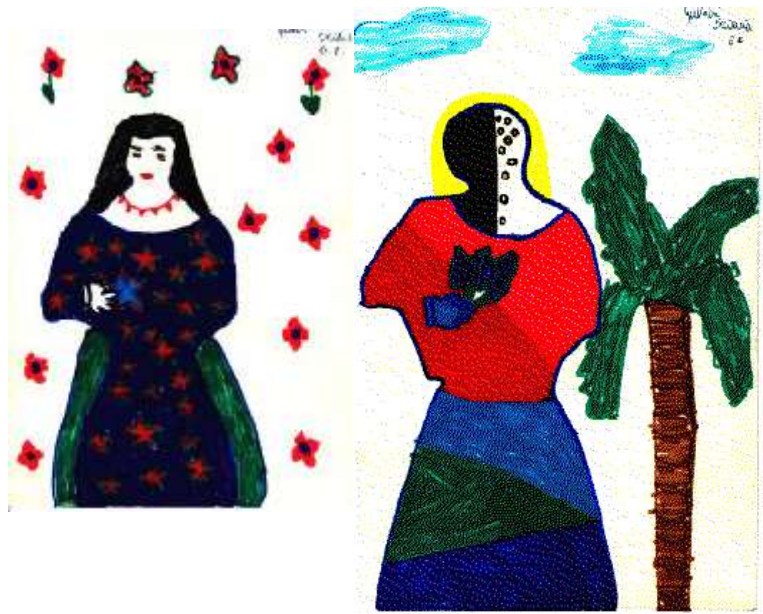
I Papp Oszkár: Vertikális fej variációk

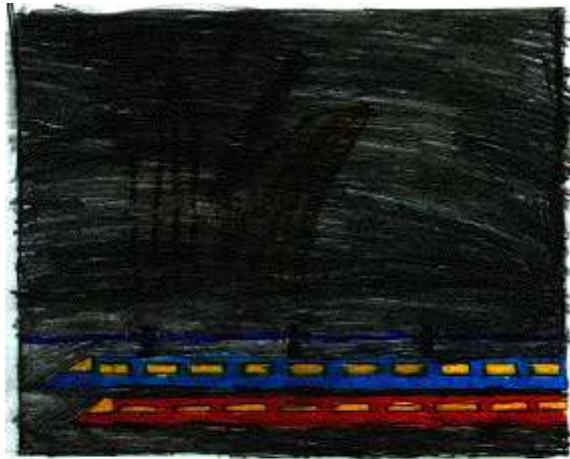

J Pinczehelyi Sándor: Színház változatok.)

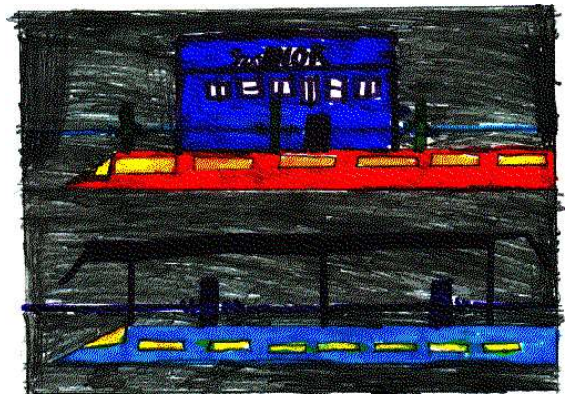
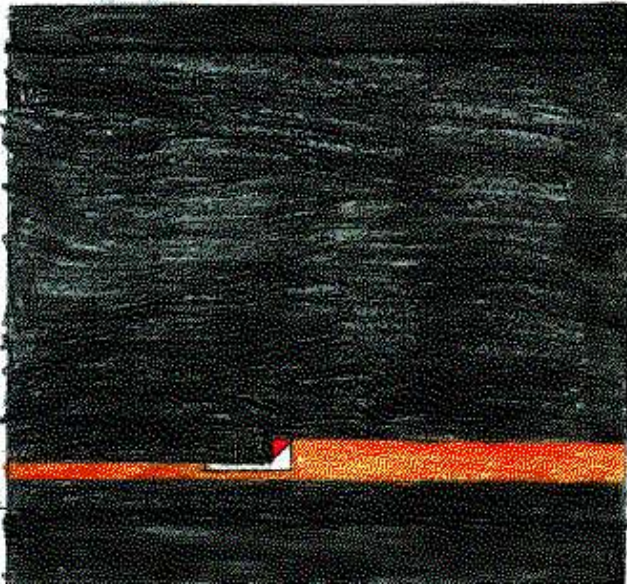

Segítségkérésre
az éjszakai tűzijátékkal

2x

Képszerkesztő programokkal is készíthetünk változatokat. Egy változat sor a Photoshop (Adobe Photoshop 4.0) segítségével. (1998)

Vanda festés közben.

A képeket helyhiány miatt akkoriban 16 bites formátumba konvertáltuk, az eredetiek természetesen sokkal szebbek voltak.

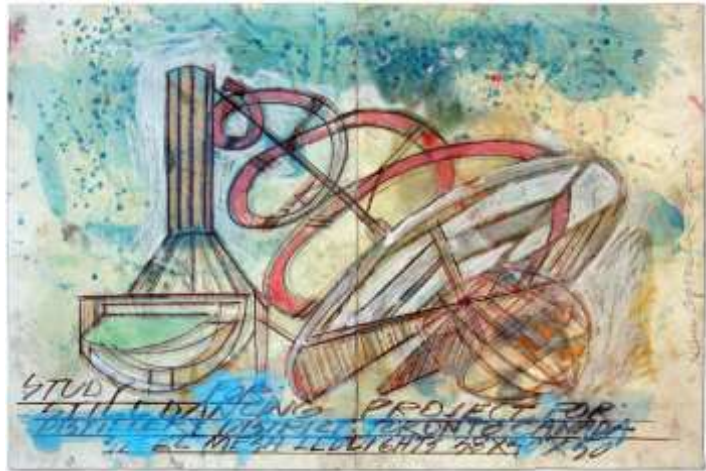

A spirál

Fecsó Andrea

Te miket rajzolnál egy spirálra, vagy
hogyan foglalnál képbe egy spirált?

Dennis Oppenheim Still Dancing terv

Barabás Márton: Angyalörvény. Hommage à El Greco

A mozgó vonal, a mozgó forma.

Az ívelt vonalak szabad feldolgozásához kiválaszthatjuk a mozgó vonal címszót. A feladat megoldható nonfiguratív ill. figuratív komponálással. a figuratív kompozíciók címszavait a tekeredő vonal témájához hasonlóan keressük meg. A figuratív kompozícióra a növény, a táj, a frizurák címszavak kínálkoznak. Dombormű hatást is elérhetünk, hosszan futó vonalakkal. Figuratív és nonfiguratív átmeneteket kereshetünk.

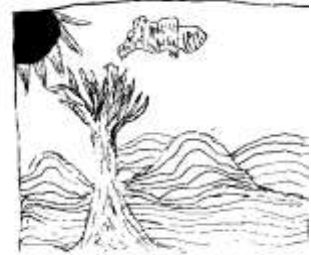
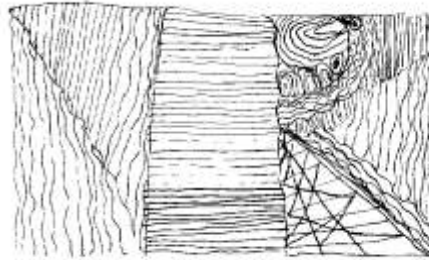
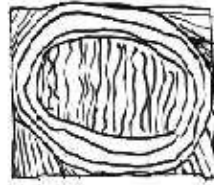
Fajó János: *Hulló négyzetek*

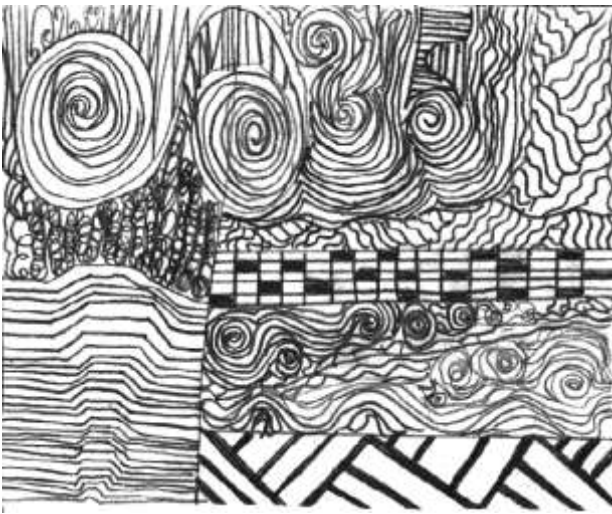
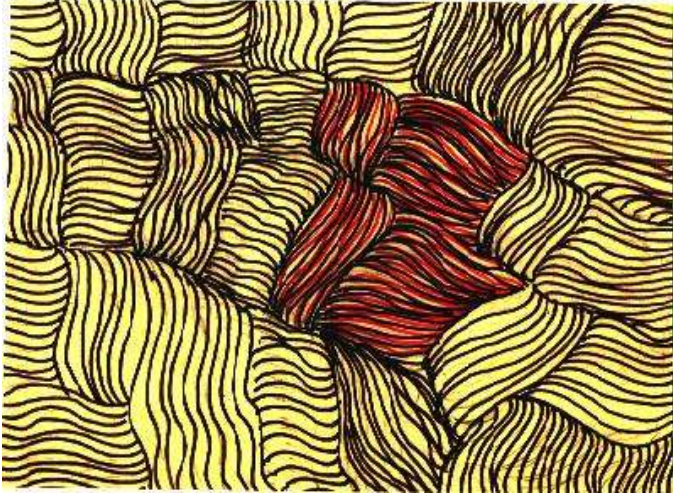

Keserű Ilona

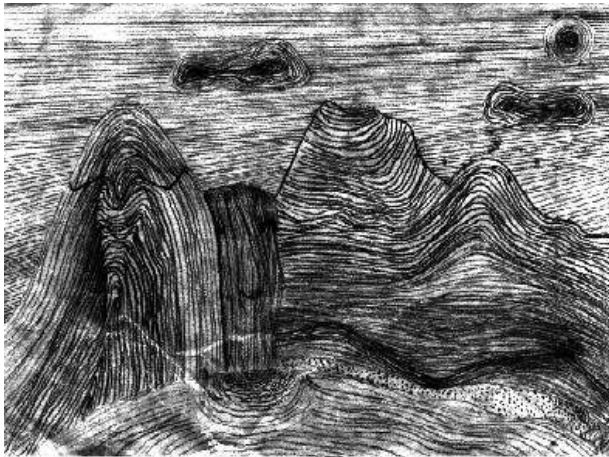
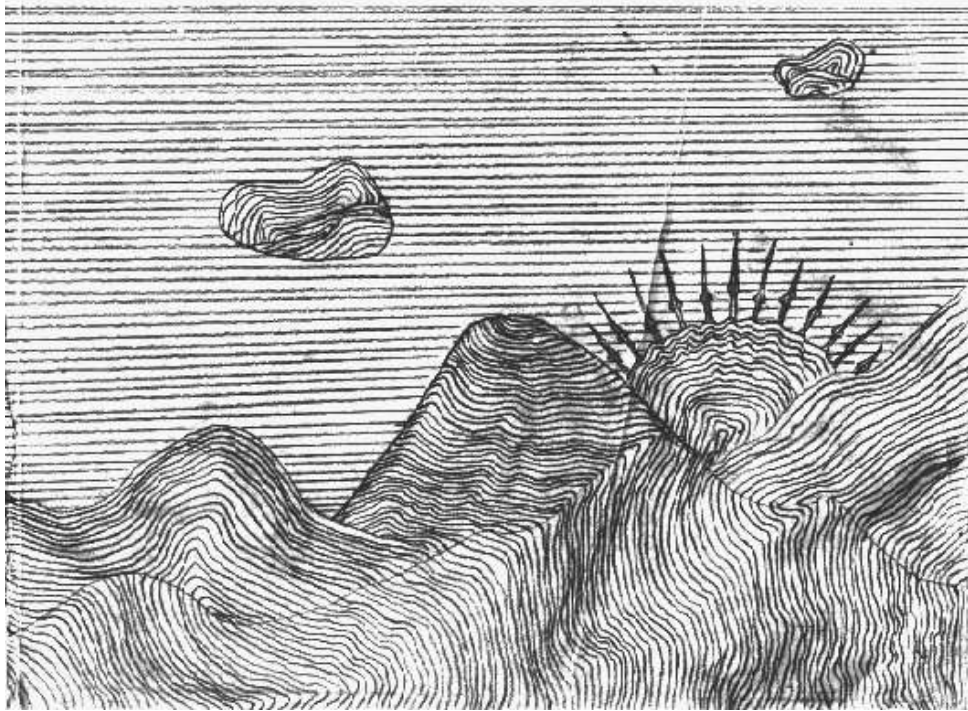
Bullás József

Mozgó vonalkompozíció terméstanulmányok után

Hólyagfa

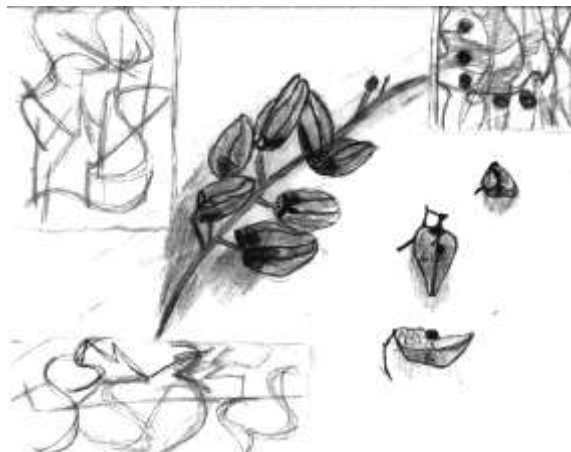
Szétbontjuk a növényt, és megfigyeljük a magot tartó válaszfal vonalvezetését.

Tanulmányrajzokat készítünk, majd nonfiguratív kompozíciókat.

Nád szárát rajzoljuk meg ránézetben és metszetben.

Szőlőtőkéről készítünk tanulmányrajzot.

A tanulmányok után rajzainkon lendületesen futó, mozgó hatást keltő vonalakat keresünk, változatokat rajzolunk hozzájuk, majd elszakadva a látványtól kompozícióvá fejlesztjük őket.

Boros Anikó növényi motívumokból indított kompozíciói.

1.1.1.4. Növényi mozgások

Mozgásábrázolás figuratív motívumokkal.

Próbáljunk olyan folyamatokat ábrázolni, ahol valamiféle mozgás történik.

Mozgást kifejező nonfiguratív jelek

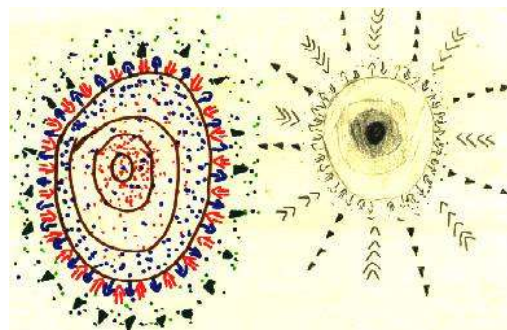
Most próbáljuk meg megfosztani ezeket a képeket figuratív tartalmuktól, keressünk mozgást kifejező nonfiguratív jeleket.

Növényi életműködések ábrázolása nonfiguratív jelekkel

Következő feladatunk: a növény életműködéseit ábrázoljuk nonfiguratív jelekkel.

A gyökér

A gyökérzet beszívja a tápanyagokat. Ábrázoljunk színekkel, tónusokkal, grafikai jelekkel egy központba történő beáramlást.

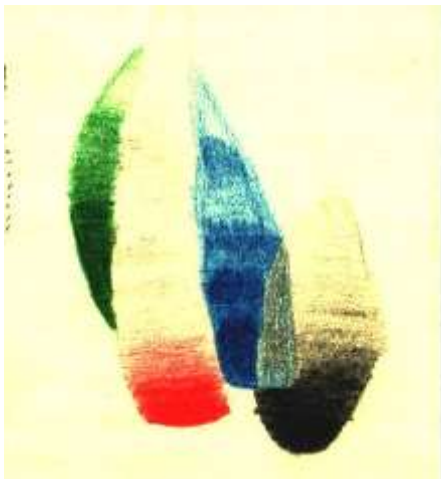

A szár

A szár felfelé szállítja a tápanyagokat, lefelé pedig a feldolgozott táplálékot.

Ábrázoljunk fel-le mozgást!

A levél

A levél átalakít. Ábrázoljuk jelek átalakulási folyamatát.

Ábrázoljuk most a növény életét, szintekbe rendezve, vagy egy növényrajzba sűrítve!

A virág

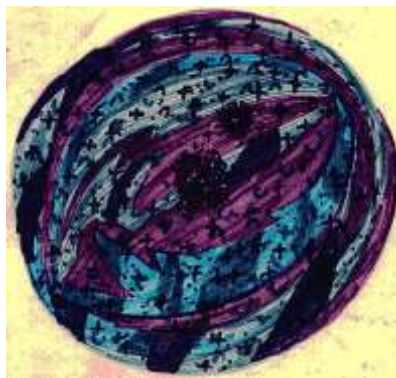
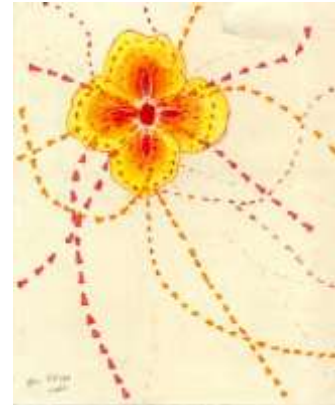
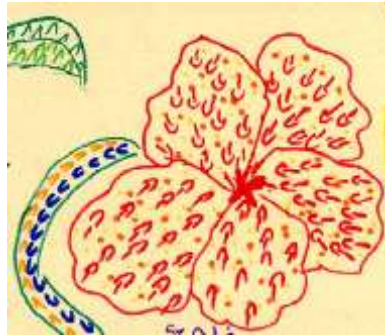

A virágban eddigi jeleinkből valami látványos kiteljesedés, felépülés megy végbe. Komponáljuk eddigi jeleinket valami látványos együttessé.

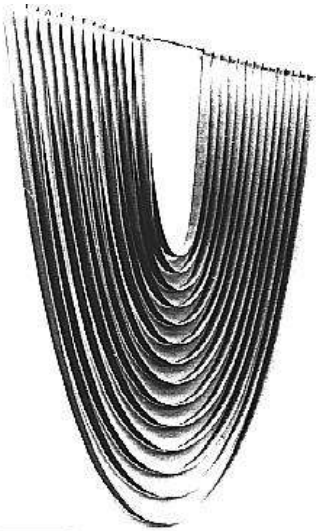
A termés

Majd ennek leegyszerűsített változata lesz a termés.

1.1.1.5. Textil plasztika

A textil darabokkal készíthetünk nonfiguratív plasztikákat varrással, vágással, ragasztással. Különböző vázakra plasztikákat is mintázhatunk ragasztóba mártott textilekből. A Paverpol technika nagyon népszerű. Egy drótváz, textildarab, vagy más természetes anyag és alufólia segítségével viszonylag rövid idő alatt készíthetünk plasztikát. Nehezebb technika a pliszírozás.

Hübner Aranka: Egy reláció fázisai. 1978, 90x900 cm. Pliszírozott selyem. Részlet.

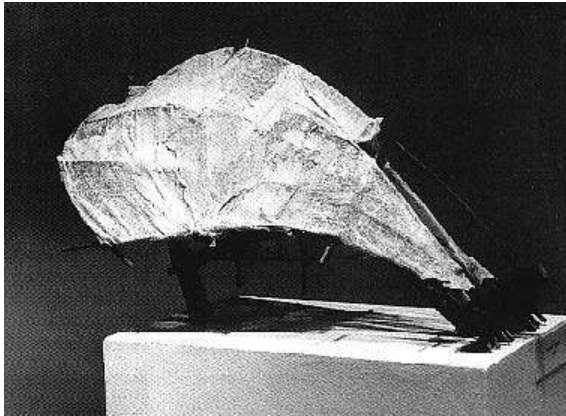
Solti Gizella: Befőtt, 1976. 19 cm. Gyapjú, gobelin üvegben. Egy üveg - textil plasztika. Mit lehetne még kezdeni az üveg és a textil találkozásával?

65 Attalai Gábor: Ívek, 1974. 460x220 cm. Szövött kender, heveder.

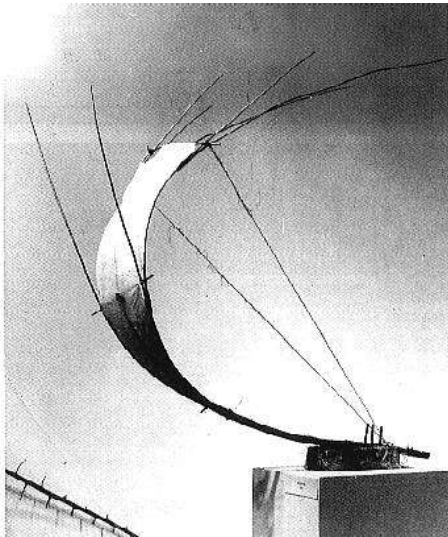

Két Paverpol munka

Paizs László: Atomfelhő gézből

73 Hüber András: Tavaszi áldozat. Fa, textil, 80 cm

Hüber András: Elszakadás. uo.

Eperjesi Ágnes

Agyag talpba tűzött hurkapálca, cérna, papírvatta segítségével készült vázra húzott, kifestett gézgipsz plasztika.

Persze egyszerűen csak egymásra – egymás mellé terített, hajtogatott ruhadarabokkal is komponálhatunk. Ez esetben a fotó lesz a műalkotás. Készülhetnek figuratív és nonfiguratív kompozíciók.

Katona Zsuzsa tanítványainak otthoni munkái.

1.1.1.6.A zsák

Megnézzük diaképen:

Balázs Irén: Bőség

Nánov Gábor: Emlékműkészítés 1981

Mi mindent lehet kiformálni egy zsákból?

Festés, rajz, textil, papír vagy agyagplasztika.

Zsákokat készítünk textilanyagból, kitömjük., majd elköltözéssel szobrokat formálunk. Hasonló a gömb feldolgozása feladataihoz.

Dramatikus játékot is játszhatunk a zsákkal, majd tematikus képeket formálunk.

Vágyfantáziákat rajzolhatunk meg. Mit szeretnénk találni egy nagy zsákban?

Van bizonyos veszélye az órának, könnyen átcsúszik sablonok felmondásába. (Zsákos ember, stb.)

1.1.1.7. Izom tapadása a kézen.

Csontkézen, izomkézen, rajzokon, röntgenképen, saját kezünkön tanulmányozzuk az izmok működését, majd rajzban rögzítjük.

A mozgó kéz címszónak is kiválóan alkalmas. Papírsablon segítségével sokszorozhatunk, vagy fázisfotókat készíthetünk mozgó kézről. Szerepjátékkal is előkészíthető a munka.

1.1.1.8. Kesztyű-kéz

Régi kesztyűket hímezhetünk ki. Hozzávarrunk, különös mesebeli kezeket formázunk.

A kesztyűt gipszbe máthatjuk, hozzáépíthetünk egyéb anyagokat, kifesthetjük.

1.1.1.9. Történet kezekkel.

Játékkal készíthetjük elő az órát. Ez lehet stop játék vagy szituációs játék. Időnként megállítjuk a játékot, képkerettel meghatározzuk, minek kell a képre kerülnie. Esetleg fotózunk.

Bábjátékból is kiindulhatunk.

Két állófogason átvetünk egy rudat, függönyt terítünk rá, kész a paraván.

A paraván mögött eljátszom egy történetet két kézzel.

Pl.: Boltos és betörő

/Bal kéz ujjai lépegetést imitálnak, közben füttyörészés. Redőnyfelhúzás, kulcs az ajtóba, kilincs lenyomás, pakolászás a boltban. Jobb kéz vevőként érkezik. Integetéssel köszön, árukra mutogat. Bal kéz leadja. Jobb kéz fizet, távozik.

Jobb kéz osonva be. Pisztolyt formálva árut kér. Bal kéz megadja magát, majd lepakol. Jobb kéz futva távozik.

Bal kéz ki az utcára, segítségért kiabál.)

A játék során a kezek hol az egész embert alakítják, hol csak a kezét.

A feladat: csoportok alakulnak, és felkészülnek egy-egy történettel.

A következő játékhoz kellékeket is használunk.

) Csecsemő sír. Bal kéz ökölbe zárul - széttárul, közben: OÁ! OÁ! Jobb kéz cumit ad a szájába. Az összezáruló ujjak közé illeszti. (

Mindenféle kellékekkel lehet előadni újabb történeteket.

Végül a paraván nélkül következhetnek szituációs játékok.

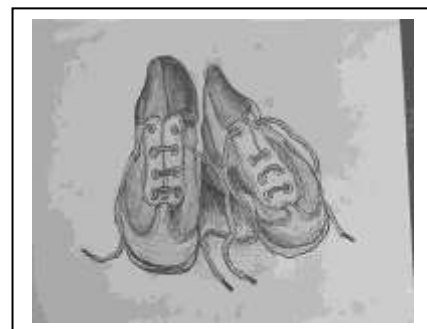
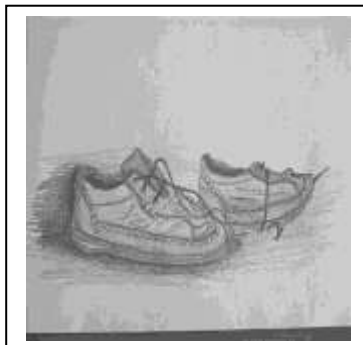
A feladat: a játékok valamelyikéből tematikus képet festeni, rajzolni.

Fotók kezekről.

A cipő

Cipők rajza, festése

Kezdjük klasszikus tanulmányrajzzal, az eddig tanultak alapján szabadon

Megpróbálkozhatunk ugyanazt a cipőt újra megrajzolni, megfesteni, más hangulatot sugallva.

12. Ábra Cipő terv

Cipő tervek

Cipő terveket készíthetünk, majd a tervek alapján maguk a cipők is elkészülhetnek.

Fotók a cipőkről

Kiadható egyszerű reklámfotó feladatként, lehet próbálkozni a világítással különböző hangulatokat érzékeltetni, vagy valami történetre utaló fotókat lehet készíteni.

Cipő készítés

Voltaképp nem túl eszközigényes feladat, bár mi dekopír fűrész, állványos és kézi fűrőgépet, csiszológépet is használtunk a kéziszerszámok mellett.

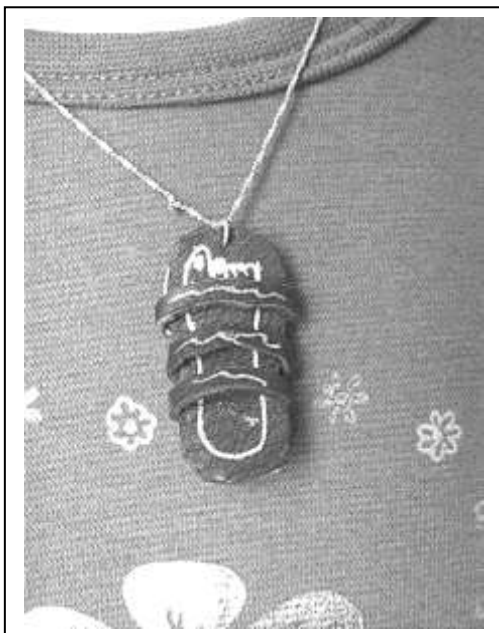
A cipők persze többnyire szandálok lesznek, egyszerű fa, vagy gumitalppal, de kézműves képzettségű gyerekek megfelelő szerszámokkal bizony hordható bőrsarukat is készíthetnek.

Abszurd cipők.

Néha nehéz megkülönböztetni az érdeks,

hordható cipőt az abszurd szándékkal készült viselhetlentől.

Kis ékszer is készülhet.

